

Grib teknologien!

Københavns Kommune

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Center for Innovation og Evaluering
Henrik Pontoppidans Vej 4
2200 København NV

Telefon: 35 30 35 30

E-mail: suf@kk.dk

www.kk.dk

Fotograf

Nana Reimers

Udgivet

Juni 2020

Forord I Københavns Kommunes Sundheds- og Omsorgsforvaltning har vi et klart formål med at bruge velfærdsteknologi: den skal være med til at højne københavnernes livskvalitet og bidrage til et liv med frihed, tryghed og fællesskaber.

Grib teknologien! hedder denne nye strategi for arbejdet med velfærdsteknologi. Med titlen vil vi signalere, at teknologien skal gribes i nuet, fordi udviklingen sker hurtigt og uforudsigeligt. Derfor ser *Grib teknologien!* heller ikke mange år ud i fremtiden, og den forsøger ikke at spå om, hvilke teknologier vi skal bruge.

Det handler ikke længere om, *hvilke* teknologier vi skal bruge eller *hvor* mange. Det handler i stedet om, *hvordan* vi skal arbejde for at udnytte teknologierne – uanset hvor de kommer fra og hvornår. Nogle gange skal vi løse et problem med en kombination af flere teknologier og andre virkemidler, og andre gange kan vi løse et problem ved at bringe en enkelt teknologi i spil. Derfor oplister strategien heller ikke et bestemt antal projekter eller teknologier, vi skal lykkes med på årsbasis.

Strategien er på én gang ambitiøs og realistisk. Den skal hjælpe os til at arbejde endnu smartere med velfærdsteknologi de kommende år. For potentialet er der, men det kræver en stor indsats at indfri det.

Vores tidligere strategi *Nye veje til sundhed og omsorg - fire velfærdsteknologiske spor på vej frem mod 2025* har ført os langt. I løbet af dens levetid har vi taget en række nye, værdifulde teknologier i brug, og vi har etableret strukturer og indsatser, der sikrer, at vi arbejder systematisk og modent med velfærdsteknologi. Men vi har også lært, at teknologien skal gribes i nuet – og det gør vi med denne strategi.

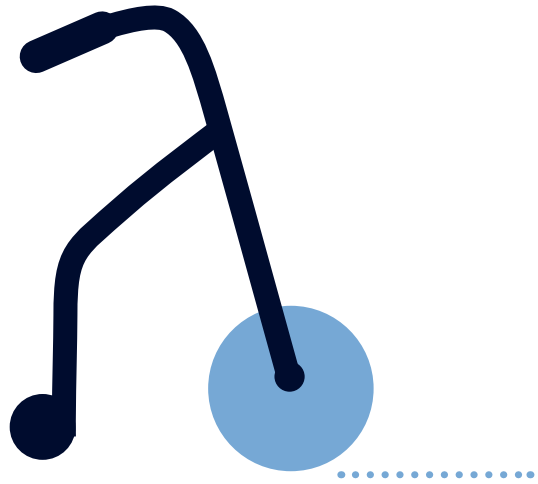
Vision Danmark er langt fremme, når det handler om at bruge velfærdsteknologi. De ambitiøse nationale målsætninger har betydet, at vi sammen er blevet klogere på, hvornår velfærdsteknologi skaber værdi, og hvornår teknologi ikke er løsningen. På tværs af landet er det i dag tydeligt, at velfærdsteknologi er et middel til at imødegå den demografiske udfordring, men det er borgernes behov, der er i centrum, og teknologi skal ikke bruges for enhver pris.

Nuværende og kommende år er kendetegnet ved, at der kommer flere ældre og færre hænder. Og det er netop her, velfærdsteknologien for alvor kommer ind i billedet. Det er vores ambition at bruge velfærdsteknologi til at skabe det gode og sunde liv for borgerne. Det handler om frihed, tryghed, fællesskaber og livskvalitet for den enkelte samtidig med, at vi bruger ressourcerne der, hvor behovet er størst.

Arbejdet med velfærdsteknologi kan inspirere os og ændre vores måde at være sammen med borgerne på – med udgangspunkt i borgernes behov. De fleste borgere vil gerne klare sig selv så længe som muligt i eget hjem. Det gælder også for københavnere. Når en borger får behov for hjælp, skal vi støtte, så borgeren kan mestre egen hverdag bedst muligt – og længst muligt. Eller ved at hjælpe borgerne til et helbred, som giver dem frihed til at leve det liv, de ønsker.

Det stiller krav til os om, at vi skal være gode til at spotte, når teknologien kan være med til at give velfærdsydelser af høj kvalitet, sikre et højt serviceniveau og gøre borgerne mere selvhjulpne.

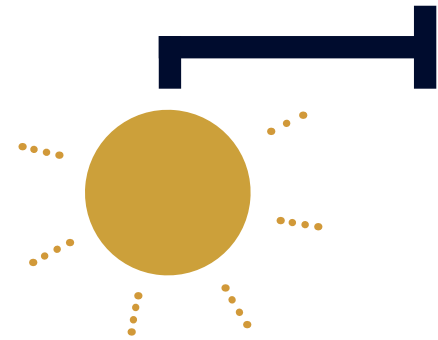
Velfærdsteknologi gør ikke en forskel i sig selv – den skal tages i brug af mennesker. Derfor inviterer vi borgere, medarbejdere, kommuner, virksomheder og forskningsinstitutioner til at samarbejde med os, så vi sammen kan løfte sundheds- og ældreområdet.

**Teknologi skal
gøre hverdagen
lettere**

**Teknologi skal
bruges**

**Teknologi & eksperimenter
skaber morgendagens
løsninger**

Teknologi skal gøre hverdagen lettere I København er det borgernes behov, som driver vores arbejde. Teknologien skal inspirere os til at løse vores opgaver klogere, og den skal give borgerne mulighed for at leve mere frie og selvstændige liv. Det betyder, at vi bruger teknologien der, hvor den skaber mest værdi for borgerne. Det er altså ikke et mål i sig selv at være førende med de nyeste teknologier. Når københavnere møder velfærdsteknologi i deres hverdag, skal den gøre hverdagen lettere og afhjælpe reelle og betydelige behov og udfordringer.

Derfor arbejder vi målrettet på at afdække københavnernes behov og de organisatoriske udfordringer, der kan løses med teknologi. Indsigterne bruger vi til at vurdere og skabe nye løsninger, som vi deler med vores kolleger og samarbejdspartnere, så fremtidige løsninger kan komme flest mulige københavnere til gavn.

Københavnerne ved bedst Københavnerne kender egne behov bedst. De skal derfor løbende have mulighed for at præsentere idéer til, hvordan de kan leve sundere, tryggere liv med større livskvalitet. Idéerne kan indeholde kreative forslag til, hvordan teknologi kan skabe værdi inden for sundhed og omsorg – og kan føre til nye indsatser eller kvalificere eksisterende indsatser.

Hjemmesiden 'God Idé'

På hjemmesiden godide.kk.dk kan alle københavnere dele deres idéer til, hvordan hverdagen i København kan blive bedre på sundheds- og ældreområdet, ligesom man kan bakke op om andres idéer. Alle idéer vurderes på, om de løser reelle behov og kan gøre en forskel for en større gruppe københavnere. Kan de det, vil de blive realiseret – og gerne i samarbejde med de københavnere, der er kommet med idéerne.

Fælles løsninger Borgernes behov er ofte komplekse og sammensatte, og der er sjældent én simpel løsning på deres udfordringer. Hertil kommer, at det kræver betydelige investeringer at afdække udfordringerne og udvikle løsninger, der imødekommer dem. Til gengæld kan udfordringerne ofte genfindes i de fleste kommuner, og det er derfor oplagt at søge fælles løsninger. Når vi bringer vores ressourcer i spil på tværs og møder markedet sammen, kan vi skabe gode løsninger hurtigere. Derfor etablerer vi solide og tillidsfulde samarbejder med andre kommuner, og vi tager altid kontakt for at søge inspiration, minimere dobbeltarbejde og afsøge muligheden for en fælles indsats, når vi igangsætter behovsafdækninger, afprøvninger og udviklingsprojekter.

Lys giver bedre trivsel Lys har stor betydning for københavnernes trivsel – særligt de københavnere, der har svært ved at komme ud og nyde solen. Men vi mangler viden på området. Derfor har vi samarbejdet med Aarhus Kommune og Aalborg Universitet om at finde billige, mobile kilder til lys for ældre. Samarbejdet har betydet, at vi har kunnet teste på flere borgere, og at vi har lavet en grundigere behovsafdækning på flere lokationer. Hertil kommer, at det giver en styrke i dialogen med markedet, når flere store kommuner er interesserede i samme type løsninger.

Gammel teknologi løser nye behov

Velfærdsteknologi spiller en vigtig rolle, når behov og udfordringer skal mødes. Men det kræver ikke altid ny teknologi. Ældre teknologi kan ofte bruges i nye sammenhænge eller af nye målgrupper. Derfor afprøver vi alternative måder at bruge den nuværende teknologi på, fx ved at udbygge den og kombinere den med noget nyt. Når det lykkes at genanvende teknologi, tager vi et ansvar for klimaet samtidig med, at vi reducerer udgifterne til at indkøbe nye teknologier. Når vi er nødt til at kassere teknologi, samarbejder vi med virksomheder, der kan genbruge materialerne.

Teknologi skal bruges I en tid med flere ældre og færre varme hænder er det nødvendigt at fokusere på effektiviseringer. I København er teknologi vores førstevalg, når den kan hjælpe borgerne til at klare mere selv i hverdagen, eller hvis den kan sikre, at opgaverne udføres i en højere kvalitet eller mere effektivt. Teknologi kan hjælpe os med at bruge ressourcerne, der hvor behovet er størst.

Teknologi skaber først værdi, når den bliver taget i brug - og vi tager den først i brug, når den virker. Borgere og medarbejdere har en berettiget forventning om, at den teknologi, de møder i hverdagen, virker. Når teknologien virker, er let at anvende og imødekommer et behov, tager borgere og medarbejdere den også til sig. Derfor investerer vi primært i teknologi, som er tilpasset borgernes hverdag, og som har en betydelig og veldokumenteret effekt.

Kun det bedste slipper igennem Vi ind-
drager altid københavnernes i afprøvningen af
ny velfærdsteknologi – i deres hjem, i trænings-
centret eller på sygeplejeklinikken – og altid på
flere forskellige steder, så vi ikke overser lokale
forskelle. Både borgere og medarbejdere
bliver inviteret til at prøve teknologien for at
hjælpe med at vurdere, om den forbedrer livs-
kvaliteten, giver et bedre arbejdsmiljø eller gør
arbejdsgangene smartere. Når en teknologi har
vist sit værd, investerer vi stort og forventer, at
alle medarbejdere og borgere i målgruppen
tager teknologien i brug.

• **Living Lab** I Københavns Kommune har
vi siden 2015 haft Living Lab. Testmiljøet
har givet os hurtig adgang til test blandt
borgere og medarbejdere i et virkeligt
miljø. Vi har i de senere år screenet 221
teknologier og gennemført egentlige test af
71 teknologier. I samme periode har Living
Lab haft flere tusinde besøgende fra ind- og
udland, som er kommet for at blive inspireret
af den måde, vi arbejder på. Udover
Living Lab har vi flere andre teststeder, så vi
både kan teste teknologi på et rehabiliteringscenter,
et plejehjem, i hjemmeplejen, i sygeplejen og i et
sundhedshus. Vi sorterer mange teknologier fra i
testforløbene og sikrer derved, at kun de bedste
teknologier kommer gennem nåleøjet.

Teknologi skal under huden Når teknologi
virker bedst, oplever borgere og medarbejdere
den som en naturlig og uundværlig del af
hverdagen. Men nogle gange kan teknologi
virke skræmmende, og selv de mest bruger-
venlige teknologier kan være svære at få ind i
den daglige rutine. Derfor skal der være miljøer,
hvor man kan øve sig, og det skal være let at få
hjælp.

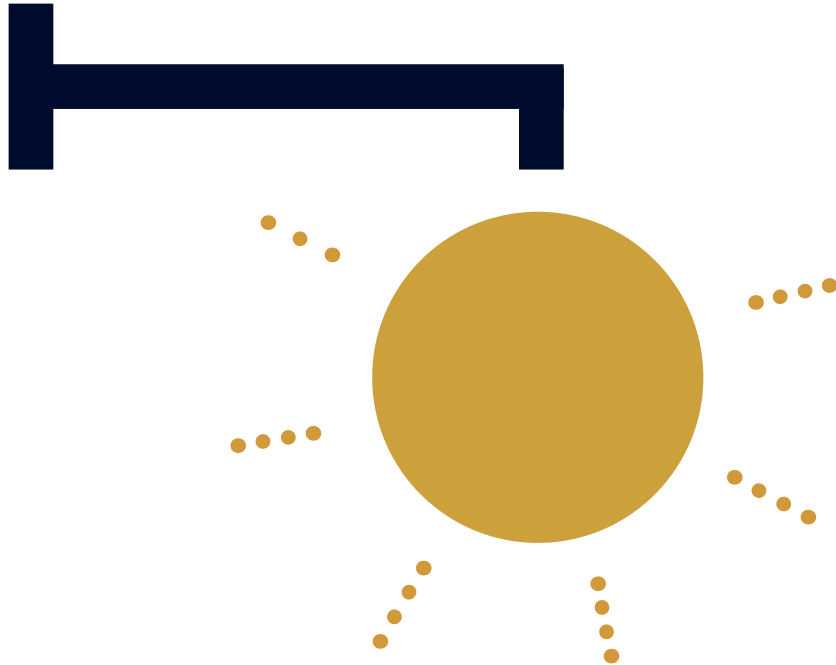
Københavnernes skal mødes af medarbejdere,
der kender til velfærdsteknologi, og som kan
hjælpe dem med at bruge den i hverdagen.
Derfor investerer vi i vores medarbejders
kompetencer, så alle medarbejdere kan hjælpe
borgerne. Det gælder også de kommende
medarbejdere, som allerede under uddan-
nelsen bliver klædt på til at arbejde med vel-
færdsteknologi.

• **Velfærdsteknologisk Akademi** Social-
og sundhedshjælperne er ofte de første,
der ser, når en borger over kortere eller
længere tid kan mindre selv og får større
behov for hjælp. Men det kræver træning
at se et behov og koble det med den rette
velfærdsteknologiske løsning. Derfor har vi
etableret Velfærdsteknologisk Akademi.

Velfærdsteknologisk Akademi er en uddan-
nelse i velfærdsteknologi til social- og sund-
hedshjælperne og fem "læringslejligheder"
rundt omkring i København.

I lejlighederne kan hjælperne:
- se og prøve de mest almindelige,
mindre teknologier alene eller
sammen med kolleger og borgere
- få ny viden ved at gå på opdagelse i
lejlighederne
- efterspørge velfærdsteknologi til
udækkede behov, hvilket kan føre til
nye afsøgninger af markedet eller
samarbejder med virksomheder
om udvikling af nye produkter.

Til at understøtte arbejdet er der lavet
mere end hundrede instruktionsfilm, så
medarbejderne kan se, hvordan de for-
skellige teknologier skal bruges – også
når de står hjemme hos borgerne.

Teknologi og eksperimenter skaber morgendagens løsninger

I København investerer vi i at skabe morgendagens løsninger. Den teknologiske udvikling giver os konstant nye muligheder for at løfte velfærden. Men skal vi indfri potentialerne, kalder det på vores nysgerrighed og kreativitet, på vores mod til at bryde med de vante rammer og på vores mod til at fejle.

Vi opsøger samarbejder, der udfordrer os, vi eksperimenterer, og vi skubber til praksis og udfordrer de måder, vi leverer ydelser på. Vi inviterer fx københavnere, virksomheder, fagfolk og forskere fra både Danmark og udlandet indenfor med nye perspektiver, der kan rykke ved vores forestillinger. Det skaber ikke altid værdi på kort sigt. Men til gengæld kan værdien vise sig stor på længere sigt.

Inspiration kender ingen grænser Der er megen inspiration at hente i Danmark, men vi har en tendens til at løse velfærdsudfordringer på samme måde på tværs af landet. Derfor retter vi også blikket ud, når vi skal skabe nyt.

Vi søger viden til arbejdet med velfærds-teknologi både herhjemme og i udlandet. Blandt andet lader vi os inspirere af, hvordan velfærdsudfordringer bliver grebet an i lande med andre samfundsstrukturer og kulturelle normer end vores, ligesom vi bringer vores egen viden og erfaring i spil internationalt. Vi indgår meningsfulde samarbejder, bidrager til udvikling af nye løsninger, deltager på konferencer og åbner dørene for udenlandske delegationer.

● **Praktikophold** Vi prioriterer at tage i praktik både i egen organisation og i andre offentlige eller private organisationer i ind- og udland. Det gør vi blandt andet for at blive klogere på en særlig problemstilling eller for at blive inspireret til at tænke helt nyt. Vi besøger organisationer, der er længere fremme end os, eller som griber velfærds-løsninger anderledes an.

Vi undrer os i fællesskab Vi har afsat rum og ressourcer til at eksperimentere med fx klynger af teknologier eller prototyper i kombination med nye arbejdsgange. Det kan både være i form af små eksperimenter og større undersøgende opdagelsesrejser.

Ideer kan også gro lokalt, og de lokale ildsjæle kan hente støtte centralt til at gennemføre mindre initiativer i hverdagen på det plejehjem, hvor de arbejder eller i den bydel, hvor de bor.

Vi inviterer borgere, virksomheder og forskere til at forstyrre status quo, og vi undrer os i fællesskab på tværs af fagligheder med et fælles mål: at berige københavnernes hverdag med forbedring og forandring.

● **Udstilling af behov og udfordringer** I vores nye Living Lab på Langgadehus har vi løbende en temaudstilling, der viser et konkret behov eller en udfordring for borgerne. Det kan fx være temaet "fald". En udstilling består af en kombination af fakta, fortællinger mv. Vi inviterer borgere, medarbejdere, forsknings- og uddannelsesinstitutioner samt virksomheder til at reflektere over udfordringen sammen med os, så vi kan hjælpe hinanden med at finde en løsning på den.

Mod til at lukke Ligesom vi har mod til at eksperimentere, har vi også mod til at lukke ned. Vi bruger ressourcer på at sikre, at medarbejderne har den fornødne viden til at kunne bringe teknologierne i spil, og der er ofte også en leverandør, der skal have betaling for drift og vedligehold af teknologien. Derfor evaluerer vi både små eksperimenter og store implementeringer af ny teknologi, og vi stopper brugen af teknologierne, hvis de ikke giver værdi.

● **Udforskning af sensorområdet**
De senere år har vi investeret i at udforske sensormarkedet og afprøve en række konkrete sensorteknologier. Vi er blevet klogere på de juridiske og IT-sikkerhedsmæssige udfordringer med sensorer, men vi har også konstateret, at sensorerne endnu ikke er udviklet tilstrækkeligt til, at vi kan tage dem i brug i stor skala. Vi har dermed ikke kunnet opnå værdi på kort sigt ved hjælp af sensorer, men vi har fået værdifulde erfaringer med at arbejde med sensorer, og vi kender faldgruberne og de forudsætninger, der skal være til stede for at lykkes med dem. Det gør os i stand til at rykke hurtigt, når området er modnet, så vi kan høste større værdi til den tid.